

บทสรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะ

กุ่มกลาดำ เป็นกุ่มทะเลที่มีความสำคัญทางด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ภายใต้นโยบายเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530-2534) ทั้งนี้เพราะว่า กุ่มกลาดำเป็นกุ่มทะเลที่มีความสำคัญทางด้านคุณค่าทางอาหารและคุณค่าทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากเป็นกุ่มที่เหมาะสมที่สุดในการเลี้ยง คือมีความอดทน เลี้ยงง่าย โตเร็ว เนื้อกุ่มรสดี มีราคาดี เป็นที่นิยมของตลาดทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งนำรายได้เข้าประเทศปีละหลายล้านบาท ผลผลิตของกุ่มกลาดำที่จับได้จากธรรมชาติมีแนวโน้มลดน้อยลงเรื่อย ๆ เนื่องจากการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ทะเล และมลภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ประกอบกับพันธุ์กุ่มกลาดำจากธรรมชาติมีน้อยมาก และกุ่มที่จับได้จากธรรมชาติมีคุณภาพและความสดต่ำกว่า ทำให้ราคาของกุ่มกลาดำที่ได้จากการทำกุ่มมีราคาสูง จึงทำให้ประชาชนนิยมมาทำการเพาะเลี้ยงกุ่มกลาดำกันมากขึ้น ทำให้อัตราการขยายตัวการเลี้ยงกุ่มกลาดำเพิ่มขึ้นในอัตราสูงถึงร้อยละ 68.89 ต่อปี ในช่วงปี 2524 - 2529 ดังนั้นการศึกษาการดำเนินงานของฟาร์มเลี้ยงกุ่มกลาดำ ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงกุ่มกลาดำที่มีขนาดต่างกันจะมีส่วนช่วยในการตัดสินใจของผู้ที่สนใจจะลงทุนทำฟาร์มกุ่มกลาดำได้อย่างมากซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มั่นคงและดีขึ้น

การผลิตกุ่มกลาดำจะเริ่มต้นตั้งแต่การปล่อยลูกกุ่มกลาดำลงเลี้ยงในบ่อมีการให้อาหารและเลี้ยงกุ่มกลาดำให้เติบโตได้ขนาดตามที่ต้องการ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงประมาณ 4 - 5 เดือน จะได้กุ่มกลาดำที่มีความยาวของลำตัว 15 - 20 เซนติเมตร การดำเนินงานฟาร์มเลี้ยงกุ่มกลาดำทำได้ 3 รูปแบบคือ

1. การเลี้ยงกุ่มกลาดำแบบธรรมชาติ
2. การเลี้ยงกุ่มกลาดำแบบกึ่งพัฒนา
3. การเลี้ยงกุ่มกลาดำแบบพัฒนา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้มุ่งศึกษาถึงการดำเนินงานของฟาร์มเลี้ยงกุ่มกลาดำแบบพัฒนา ซึ่งเป็นการเลี้ยงกุ่มแบบใหม่ที่มีการควบคุมปัจจัยการผลิตกุ่มทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นพันธุ์กุ่ม อาหาร กุ่ม คุณภาพน้ำ กรรมวิธีการเลี้ยงจะใช้พันธุ์กุ่มจากการเพาะพักทั้งหมด การดำเนิน

งานฟาร์มเลี้ยงกุ้งแบบพัฒนาับได้ว่าเป็นการเลี้ยงกุ้งที่เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และให้ผลตอบแทนที่ดี ขั้นตอนการดำเนินงานของฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาดำแบบพัฒนามี 8 ขั้นตอน คือ

1. การเลือกสถานที่ทำฟาร์ม
2. การออกแบบ วางผัง และการสร้างนาุ้ง
3. การเตรียมบ่อ
4. การจัดหาพันธุ์กุ้ง และการปล่อยกุ้ง
5. การถ่ายเทน้ำในบ่อเลี้ยงกุ้ง
6. อาหาร และการให้อาหาร
7. การจับกุ้ง
8. การดูแล และการรักษาระหว่างการเลี้ยง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาถึงต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาดำ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นฟาร์ม 3 ขนาด และแบ่งขนาดตามเนื้อที่ที่ใช้ในการเลี้ยงกุ้ง คือ

ขนาดเล็ก มีเนื้อที่บ่อสำหรับการเลี้ยงกุ้งตั้งแต่ 1 - 15 ไร่ และฟาร์มตัวอย่างที่คัดเลือกมามีเนื้อที่เฉลี่ย 9.89 ไร่

ขนาดกลาง มีเนื้อที่บ่อสำหรับการเลี้ยงกุ้งตั้งแต่ 16 - 30 ไร่ และฟาร์มตัวอย่างที่คัดเลือกมามีเนื้อที่เฉลี่ย 18.29 ไร่

ขนาดใหญ่ มีเนื้อที่บ่อสำหรับการเลี้ยงกุ้งตั้งแต่ 31 - 70 ไร่ และฟาร์มตัวอย่างที่คัดเลือกมามีเนื้อที่เฉลี่ย 55.50 ไร่

ในการศึกษาค้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาดำนี้มีสมมติฐานดังนี้คือ

1. ต้นทุนในการเลี้ยงกุ้งที่สำคัญที่สุด คือค่าอาหาร
2. ผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาดำจะสัมพันธ์กับขนาดของฟาร์ม คือ ฟาร์มขนาดใหญ่กว่าจะมีผลตอบแทนสูงกว่า
3. ปัญหาสำคัญ คือ อัตราการรอดของกุ้งกุลาดำก่อนซ้างตัว ซึ่งมีผลกระทบต่อต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำฟาร์มเลี้ยง

จากการศึกษาได้พบประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่น่าสนใจและสรุปได้ดังนี้

1. ความหนาแน่นและอัตราการรอดของกุ้ง

ความหนาแน่นในการปล่อยลูกกุ้งกุลาดำลงเลี้ยงในบ่อคือ การปล่อยลูกกุ้งขนาดพี 15 ในอัตรา 20 ตัวต่อตารางเมตร หรือ 30,000 ตัวต่อไร่จะเป็นอัตราที่เหมาะสมที่สุดในการทำฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาดำแบบพัฒนา จากการศึกษปรากฏว่าฟาร์มขนาดเล็ก

ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการปล่อยลูกกุ้งกุลาดำลง เลี้ยงในบ่ออัตราต่อเนื้อที่บ่อ 1 ไร่ เท่ากับ 27,079 26,078 และ 33,680 ตัวตามลำดับและมีอัตราการรอดของกุ้ง เท่ากับร้อยละ 56 68 และ 56 ตามลำดับ สาเหตุที่ฟาร์มขนาดเล็กมีอัตราการรอดของ กุ้ง เท่ากับฟาร์มขนาดใหญ่ในขณะที่ฟาร์มขนาดใหญ่มีการปล่อยลูกกุ้งลง เลี้ยงในอัตราที่ค่อนข้างหนาแน่นเพราะฟาร์มขนาดใหญ่มีเครื่องมือ เครื่องใช้อุปกรณ์ และระบบการจัดการฟาร์ม ที่ดีกว่าฟาร์มขนาดเล็ก การที่กิจการมีอัตราการรอดของกุ้งสูงมิได้หมายความว่า กิจการจะมีรายได้จากการขายกุ้งที่สูงด้วย ทั้งนี้เพราะราคาขายของกุ้งจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับขนาด และคุณภาพของกุ้ง ถ้าหากได้ปริมาณกุ้งมากแต่กุ้งมีขนาดเล็กหรือเป็นโรคหรือตัวไม่ราคา ขายก็จะต่ำลง มีผลทำให้รายได้ลดลงด้วย

จากการศึกษาพบว่าผลผลิตที่ได้ของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่เท่ากับ 4,420 11,253 และ 44,108 กิโลกรัมตามลำดับ ผลผลิตต่อไร่ ของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่เท่ากับ 447 615 และ 795 กิโลกรัมตาม ลำดับ ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 185 235 และ 172 บาท ตามลำดับ

2. ต้นทุนการผลิตกุ้งกุลาดำ

ต้นทุนการผลิตของฟาร์มทั้ง 3 ขนาดส่วนใหญ่เป็นค่าวัตถุดิบ ซึ่งประกอบด้วยค่าอาหารกุ้งและค่าพันธุ์กุ้ง ต้นทุนที่รองลงมาคือค่าใช้จ่ายในการผลิตและค่าแรงงาน ต้น ทุนการผลิตของฟาร์มขนาดเล็ก ประกอบด้วยค่าวัตถุดิบร้อยละ 67.34 ค่าแรงงานร้อยละ 2.07 และค่าใช้จ่ายในการผลิตร้อยละ 30.59 ต้นทุนการผลิตของฟาร์มขนาดกลางประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบร้อยละ 69.74 ค่าแรงงานร้อยละ 1.66 และค่าใช้จ่ายในการผลิตร้อยละ 28.60 ต้นทุนการผลิตของฟาร์มขนาดใหญ่ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบร้อยละ 67.51 ค่าแรงงานร้อยละ 2.37 และค่าใช้จ่ายในการผลิตร้อยละ 30.13

ในส่วนประกอบของต้นทุนการผลิตกุ้งกุลาดำ ปรากฏว่าต้นทุนหลักที่สำคัญที่สุดคือค่าอาหาร ซึ่งมีอัตราส่วนร้อยละ เกินกว่าครึ่งของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ฟาร์มขนาดเล็กมีต้นทุนค่าอาหารคิดเป็นร้อยละ 48.15 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ฟาร์มขนาดกลางมี ต้นทุนค่าอาหารคิดเป็นร้อยละ 58.19 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ฟาร์มขนาดใหญ่มีต้นทุนค่า อาหารคิดเป็นร้อยละ 56.58 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

จากการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตต่อเนื้อที่ฟาร์ม 1 ไร่ ของฟาร์มทั้ง 3 ขนาดปรากฏว่าฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีต้นทุนการผลิตต่อเนื้อที่ฟาร์ม 1 ไร่เท่ากับ 15,550 20,113 และ 27,913 บาทตามลำดับ ฟาร์มขนาดเล็กมีต้นทุนการ ผลิตต่อเนื้อที่ฟาร์ม 1 ไร่ต่ำสุด ในขณะที่ฟาร์มขนาดใหญ่มีต้นทุนการผลิตต่อเนื้อที่ฟาร์ม 1 ไร่สูงสุด การที่ฟาร์มขนาดใหญ่มีต้นทุนการผลิตต่อเนื้อที่ฟาร์ม 1 ไร่สูงสุด เนื่องจากฟาร์ม

ขนาดใหญ่มีการปล่อยก๊วยลงเลี้ยงในอัตราที่หนาแน่นซึ่งมากกว่าฟาร์มขนาดเล็ก และขนาดกลางคือ ปล่อยก๊วยลงเลี้ยงในอัตรา 33,680 ตัวต่อไร่ และก๊วยมีอัตราการรอดร้อยละ 56 ทำให้ต้นทุนค่าอาหารต่อไร่ เท่ากับ 52,452 บาท ในขณะที่ฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลาง มีต้นทุนค่าอาหารต่อไร่ เท่ากับ 24,498 และ 40,900 บาทตามลำดับ นอกจากนี้ฟาร์มขนาดใหญ่ยังมีต้นทุนค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิตต่อไร่สูงสุด คือ 2,204 และ 27,913 บาทตามลำดับ ในขณะที่ฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลางมีต้นทุนค่าแรงงานต่อไร่เท่ากับ 1,058 และ 1,164 บาทตามลำดับ และมีค่าใช้จ่ายในการผลิตต่อไร่เท่ากับ 15,550 และ 20,113 บาท

จากการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตต่อผลผลิต 1 กิโลกรัมของฟาร์มทั้ง 3 ขนาด ปรากฏว่าฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีต้นทุนการผลิตต่อผลผลิต 1 กิโลกรัมเท่ากับ 113.80 114.30 และ 116.61 บาทตามลำดับ การที่ฟาร์มขนาดใหญ่ มีต้นทุนการผลิตต่อผลผลิต 1 กิโลกรัมสูงสุดเนื่องจากฟาร์มขนาดใหญ่มีต้นทุนค่าแรงงานที่สูงกว่าฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยที่ฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลางมีการใช้แรงงานในครัวเรือนที่มากกว่าฟาร์มขนาดใหญ่และมีอัตราค่าจ้างแรงงานในครัวเรือนที่ต่ำกว่าฟาร์มขนาดใหญ่ ต้นทุนค่าแรงงานต่อผลผลิต 1 กิโลกรัมของฟาร์มขนาดใหญ่เท่ากับ 2.77 บาท ในขณะที่ฟาร์มขนาดเล็ก และขนาดกลางมีต้นทุนแรงงานต่อผลผลิต 1 กิโลกรัมเท่ากับ 2.36 บาท และ 1.89 บาทตามลำดับ นอกจากนี้ฟาร์มขนาดใหญ่ยังมีการปล่อยลูกก๊วยลงเลี้ยงในบ่อด้วยความหนาแน่นมากกว่าฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลาง อัตราการรอดของก๊วยในฟาร์มขนาดใหญ่เท่ากับฟาร์มขนาดเล็กคือเท่ากับร้อยละ 56 จึงทำให้ต้นทุนค่าอาหารก๊วยต่อผลผลิต 1 กิโลกรัมของฟาร์มขนาดใหญ่เท่ากับ 65.98 บาท ในขณะที่ฟาร์มขนาดเล็กมีต้นทุนค่าอาหารต่อผลผลิต 1 กิโลกรัมเท่ากับ 54.81 บาท อย่างไรก็ตามการที่ฟาร์มขนาดกลางมีต้นทุนค่าอาหารต่อผลผลิต 1 กิโลกรัมสูงที่สุดคือเท่ากับ 66.50 บาท เพราะว่าฟาร์มขนาดกลางมีอัตราการรอดของก๊วยสูงกว่าฟาร์มขนาดใหญ่ คือมีอัตราการรอดเท่ากับร้อยละ 68 และได้ผลผลิตที่มากกว่าและมีคุณภาพดีกว่าฟาร์มขนาดเล็กและขนาดใหญ่ นอกจากนี้ฟาร์มขนาดกลางส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการผลิตอาหารก๊วยไว้ใช้เอง จึงทำให้ต้นทุนค่าอาหารของฟาร์มขนาดกลางสูงกว่าฟาร์มขนาดใหญ่ นอกจากนี้ฟาร์มขนาดใหญ่ยังมีต้นทุนค่าเช่าต่อผลผลิต 1 กิโลกรัมสูงสุดเท่ากับ 9.32 บาทและมีค่าใช้จ่ายสารเคมีและยารักษาโรคสูงสุดเท่ากับ 1.83 บาท

3. ผลตอบแทนจากการลงทุนที่ฟาร์มก๊วยกลาดำ

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนที่ฟาร์มก๊วยกลาดำ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการหากำไร ความสามารถในการจ่ายดอก

เบี้ย และการวิเคราะห์การลงทุน ปรากฏว่าฟาร์มขนาดกลาง เป็นฟาร์มที่เหมาะสมต่อการลงทุนมากที่สุด เพราะฟาร์มขนาดกลางมีอัตราร้อยละของผลกำไรต่าง ๆ สูงกว่าฟาร์มขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ดังต่อไปนี้

	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
อัตราร้อยละของผลตอบแทนขั้นต้น	37.48	52.03	32.42
อัตราร้อยละผลตอบแทนของยอดขาย	28.40	42.55	27.60
อัตรากำไรต่อดอกเบี้ยจ่าย (เท่า)	18.46	59.07	12.23
อัตราผลตอบแทนของเงินลงทุน (ร้อยละ)	26.97	68.89	13.26
อัตราระดับปลอดภัย	74.77	86.80	66.57

นอกจากนี้ฟาร์มขนาดกลางยังมีวัฏระยะ เวลาที่คืนทุนเร็วกว่าฟาร์มขนาดเล็กและขนาดใหญ่กล่าวคือ ฟาร์มขนาดกลางสามารถคืนทุนในระยะ เวลาประมาณ 2 งวดการผลิต ในขณะที่ฟาร์มขนาดเล็กและขนาดใหญ่จะคืนทุนได้ ในระยะ เวลาประมาณ 3 งวดการผลิตและ 6 งวดการผลิตตามลำดับ และฟาร์มขนาดกลางยังมีค่าดัชนีกำไรและอัตราผลตอบแทนภายในที่สูงกว่าฟาร์มขนาดเล็กและขนาดใหญ่ คือฟาร์มขนาดกลางมีค่าดัชนีเท่ากับ 7.72 เท่าของเงินลงทุน ในขณะที่ฟาร์มขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีค่าดัชนีกำไรเท่ากับ 3.32 และ 1.74 เท่าของเงินลงทุนตามลำดับ ฟาร์มขนาดกลางมีอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ 82.39 ในขณะที่ฟาร์มขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ 61.18 และ 32.72 ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามผู้ที่มิได้มีเงินลงทุนไม่มากนักอาจจะตัดสินใจลงทุนในฟาร์มขนาดเล็กก่อนเพื่อศึกษาหาประสบการณ์ในการดำเนินงานให้ชำนาญแล้วจึงขยายการลงทุนเพิ่มเป็นฟาร์มขนาดกลางต่อไป

จากประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถพิสูจน์สมมติฐานของการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ดังนี้ คือ

1. ต้นทุนในการเลี้ยงกุ้งที่สัตว์ที่สุดคือค่าอาหาร
2. ผลตอบแทนจากการลงทุนที่ฟาร์มกุ้งกุลาดำไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดของฟาร์มโดยตรง แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น การจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพด้วยการรู้จักควบคุมปัจจัยการผลิตต่าง ๆ
3. อัตราการรอดของกุ้งกุลาดำ จะมีผลกระทบต่อต้นทุนและผลตอบแทนจาก

การลงทุนฟาร์มกุ้ง กล่าวคือ ถ้าการดำเนินงานฟาร์มเลี้ยงกุ้งมีอัตราการผลิตของกุ้งสูง และผลผลิตสูง ต้นทุนค่าอาหารก็จะสูงด้วยและ จะให้ผลตอบแทนที่สูงด้วย เช่นกันถ้าไม่ประสบ ปัญหาในเรื่องคุณภาพของกุ้งในวัฏจักรการจับกุ้งขึ้นจำหน่าย

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การลงทุนฟาร์มกุ้งกุลาดำในประเทศไทยนั้น เป็นธุรกิจที่เริ่มได้รับความสนใจเมื่อ ประมาณ 2 - 3 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันมีการดำเนินงานกันอย่างแพร่หลาย ในบริเวณพื้นที่ ตามแนวชายฝั่งทะเล ทั้งนี้เนื่องมาจากเป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุนใน ระยะเวลาที่สั้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานในเชิงการค้า ๆ ย่อมต้องเกิดปัญหาด่าง ๆ ขึ้นเป็นเรื่องธรรมดา การลงทุนฟาร์มกุ้งกุลาดำก็เช่นเดียวกับธุรกิจทั่ว ๆ ไป ซึ่งมักมีโทษหลาย อย่างที่ควรได้รับการพิจารณา และแก้ไข เช่นปัญหาการขาดแคลนแหล่งพันธุ์กุ้งที่มีคุณภาพ ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาการขึ้นราคาของอาหารกุ้ง ปัญหาราคากุ้งตกต่ำ เป็นต้น ดังนั้นผู้ที่จะตัดสินใจลงทุนฟาร์มกุ้งกุลาดำจึงจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ทั้งทาง ด้านวิชาการเกี่ยวกับชีววิทยาและสรีรวิทยาของกุ้งกุลาดำ ความรู้ทางด้านเทคนิควิธีการ เลี้ยงกุ้งที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนจนถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ที่อาจจะ เกิดจากการดำเนินงาน เป็นต้น

ปัญหาที่ผู้ลงทุนฟาร์มกุ้งกุลาดำมักจะประสบและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน ก็คือ

1. ปัญหาด้านการผลิต

1.1 ปัญหาการขาดแคลนแหล่งพันธุ์กุ้งกุลาดำที่มีคุณภาพ แหล่งพันธุ์กุ้งกุลาดำตามธรรมชาติจะอยู่ในบริเวณทะเลอันดามัน แต่เนื่องจากปริมาณลูกกุ้งที่มีอยู่ในธรรมชาติมีปริมาณผลน้อยลงเรื่อย ๆ เกษตรกรจึงต้องซื้อลูกกุ้งกุลาดำจากการเพาะฟัก ซึ่งหน่วยงานราชการและภาคเอกชนที่ทำการเพาะขยายพันธุ์ออกจำหน่าย แต่เนื่องจากหน่วยงานราชการได้แก่ กรมประมง ไม่สามารถผลิตลูกกุ้งกุลาดำให้เพียงพอ เกษตรกรหรือผู้ลงทุนจึงต้องทำการซื้อลูกกุ้งกุลาดำจากภาคเอกชนที่ทำการเพาะขยายพันธุ์ ซึ่งออกจำหน่ายในราคาที่สูงกว่าทั้งนี้เพราะการขาดแคลนพ่อแม่พันธุ์แม่พันธุ์กุ้งกุลาดำ ซึ่งเป็นที่ต้องการทั้งในโรงเพาะฟักของภาครัฐบาลและเอกชน จึงทำให้ราคาของพ่อแม่พันธุ์แม่พันธุ์กุ้งกุลาดำสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากแม่พันธุ์จากธรรมชาติไม่ทันกับความต้องการใช้ของโรงเพาะฟักลูกกุ้ง ประกอบกับได้มีการลักลอบนำพ่อแม่พันธุ์บางส่วนไปยังประเทศไต้หวันด้วย อย่างไรก็ตาม พ่อพันธุ์กุ้งกุลาดำ ที่ได้จากรังเพาะฟักนั้นยังมีคุณภาพที่ไม่ดีนัก เมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งพันธุ์กุ้งตามธรรมชาติเนื่องจากการเพาะขยายพันธุ์โดยการใส่เทคนิคต่าง ๆ หรือเทคนิคการเร่งให้กุ้ง

วางใช้โดยวิธีบีบคั้นนี้มีผลโดยตรงต่อสรีรวิทยาในตัวพ่อพันธุ์แม่พันธุ์กึ่งที่จะให้ปริมาณลูกกึ่งลดลงเรื่อย ๆ และอาจได้ลูกกึ่งที่ไม่สมบูรณ์แข็งแรงนัก นอกจากนี้ถ้าโรงเพาะฟักพันธุ์กึ่งอยู่ไกลกว่าที่ตั้งฟาร์มมาก ๆ การขนส่งลาเลียลูกกึ่งจะลำบากยุ่งยากขึ้น และอาจทำให้กึ่งช็อคตายได้ในระหว่างการขนส่งนั้น

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรมีการศึกษาวิจัยวิธีเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์กึ่ง เพื่อที่จะขยายพ่อแม่พันธุ์กึ่งให้แก่เกษตรกรต่อไป
2. ผู้ที่จะตัดสินใจในการลงทุนควรถือพันธุ์กึ่งจากโรงเพาะฟักที่มีการจัดการดี มีประสิทธิภาพในการผลิตสูง และไม่ไกลจากที่ตั้งฟาร์มมากนัก
3. รัฐบาลควรส่งเสริมธุรกิจการเพาะขยายพันธุ์ลูกกึ่ง โดยควบคุมเรื่องคุณภาพควบคู่ไปกับการส่งเสริมโครงการพัฒนาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามชายฝั่ง
4. รัฐบาลควรมีมาตรการในการไม่ให้ส่งพ่อพันธุ์แม่พันธุ์กึ่ง หรือพันธุ์กึ่งออกต่างประเทศ

1.2 กึ่งกุลาค่าเจริญเติบโตไม่เท่ากัน

การเลี้ยงกึ่งกุลาค่าในรูปแบบพัฒนาที่มีการปล่อยลูกกึ่งลงในบ่อเลี้ยงด้วยความหนาแน่น โดยธรรมชาติแล้วกึ่งที่ปล่อยลงเลี้ยงอาจมีความแข็งแรงและความสมบูรณ์ต่างกันทำให้กึ่งที่แข็งแรงกว่าสามารถกินอาหารและดำรงชีพได้ดีกว่ากึ่งที่ร่างกายไม่สมบูรณ์ จึงทำให้กึ่งมีขนาดตัวไม่เท่ากัน และมักจะพบอยู่เสมอว่า ในบ่อเลี้ยงกึ่งมีกึ่งที่โตผิดปกติกว่าตัวอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. เลือกซื้อพันธุ์กึ่งจากโรงเพาะฟักที่ดีมีมาตรฐาน และการซื้อพันธุ์กึ่งควรจะมีการตรวจสอบดูความแข็งแรงของลูกกึ่ง เพื่อคัดเลือกกึ่งที่ดีมีคุณภาพมาทำการเลี้ยง
2. การให้อาหารควรหว่านให้ทั่วบ่อ เพื่อให้กึ่งทุกตัวได้อาหารเสมอทั่วกัน
3. มีการตรวจสอบอัตราความเจริญเติบโตของกึ่งในบ่อทุก ๆ 3 - 4 วันโดยใช้ชื่อยกตรวจดูทูลมของบ่อ และวัดขนาดความยาวของลำตัวกึ่ง เพื่อที่จะได้กำหนดปริมาณการให้อาหารกึ่งในแต่ละจุดของบ่อได้อย่างถูกต้อง

1.3 การขึ้นราคาของอาหารกึ่ง

การเลี้ยงกึ่งกุลาค่าแบบพัฒนา จำเป็นต้องมีการให้อาหาร ซึ่งมีการให้อาหารทั้งอาหารเม็ดสำเร็จรูปและอาหารสด แต่เนื่องจากการขยายตัวในด้านธุรกิจ

การผลิตอาหารเม็ดสำเร็จรูป ทำให้ผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูปขึ้นราคาอาหารอยู่เรื่อย ๆ เนื่องจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตอาหารสำเร็จรูปโดยเฉพาะปลาบ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักผลิตอาหารกุ้งขึ้นใช้เองจากวัตถุดิบพืชผลทางเกษตรซึ่งจะมีต้นทุนไม่สูงนัก
2. รัฐควรมีนโยบายหรือมาตรการในการควบคุมคุณภาพการผลิตของอาหารกุ้งที่จำหน่ายในท้องตลาด พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานราคาของอาหารกุ้งในท้องตลาด

1.4 น้ำเสีย

ปัจจัยหลักของการดำเนินงานฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาดำให้ได้ผลดีคือการควบคุมคุณภาพของน้ำให้เหมาะสมกับการเลี้ยงกุ้ง สาเหตุที่ทำให้ให้น้ำเสียคือ

1. น้ำเสียจากโรงงานหรือแหล่งชุมชน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาดำในจังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรปราการ และ เขตบางขุนเทียนจังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. เกิดจากการหมักหมมของของเสียในบ่อกุ้ง และ เศษอาหารที่เหลือตกค้างในบ่อเลี้ยง
3. เกิดจากการสลายตัวของสารเคมีที่ใช้ในการกำจัดศัตรูกุ้ง
4. เกิดจากการที่มีสาหร่ายและแพลงตอนมากเกินไป ทำให้ให้น้ำในบ่อมีสีเขียวจัดและมีปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. การตั้งฟาร์มกุ้งกุลาดำ ควรเลือกทำเลให้ห่างจากโรงงานหรือแหล่งชุมชน
2. รัฐบาลควรมีมาตรการควบคุมกําหนดการจัดการทางด้านระบบการระบายน้ำเสียของโรงงานต่าง ๆ
3. ควรให้อาหารกุ้งในปริมาณที่เหมาะสมและเพียงพอ อย่าให้อาหารมากเกินไป
4. การใช้สารเคมีต่าง ๆ ควรศึกษาถึงวิธีการใช้ให้ถูกต้อง หรือปรึกษาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงวิธีการใช้อย่างถูกต้อง
5. ทำการเปลี่ยนถ่ายน้ำบ่อย ๆ และหมั่นคอยสังเกตดูสีของน้ำ หรือการผิดปกติของกุ้งในบ่อ เช่น ถ้ากุ้งในบ่อว่ายขึ้นมาบริเวณผิวน้ำ หรือโอดขึ้นสู่อากาศบ่อยครั้ง

แสดงว่าน้ำในบ่อเริ่มมีปัญหาเกี่ยวกับกึ่ง ให้รีบเปลี่ยนถ่ายน้ำโดยเร็ว

6. ผู้เลี้ยงกึ่งต้องหมั่นคอยทาลายวัชพืชที่เกิดในน้ำ และคอยกำจัดขยะแฉะที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ

กึ่งที่เลี้ยง

1.5 กึ่งไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร

สาเหตุที่ทำให้กึ่งไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควรคือ

1. มีการแย่งอาหารเพราะอาหารที่ให้แก่กึ่ง ไม่เพียงพอกับปริมาณ
2. อาหารที่ให้มีความค่าทางอาหารต่ำ และอาหารคงสภาพไม่นาน
3. ไม่ทำการถ่ายน้ำในเวลาอันสมควร

ข้อเสนอแนะ

1. อาหารที่ให้กึ่งต้องสัมพันธ์กับจำนวนกึ่งในบ่อ การให้อาหารแก่กึ่งอย่างเพียงพอหรือไม่จะสังเกตได้โดยการนำอาหารบางส่วนใส่ในกะบะ ถ้าอาหารในกะบะ เหลือแสดงว่าการให้อาหารแก่กึ่งมากเกินไป
2. อาหารที่ผู้เลี้ยงหามาได้ต้อง เลือกชนิดที่ประหยัด หาง่าย และมีประโยชน์คุณค่าโภชนาการทางอาหารที่กึ่งต้องการอย่างครบถ้วน ถ้าเป็นอาหารเม็ดสำเร็จรูปจะต้อง เป็นอาหารที่มีส่วนประกอบของสารอาหารครบถ้วน และไม่เสื่อมสภาพหรือหมดอายุ ซึ่งดูได้จากฉลากข้างถุงบรรจุอาหาร และควรเป็นอาหารที่คงสภาพในน้ำได้นานพอสมควรประมาณ 3 - 6 ชั่วโมง มีกลิ่นคังดูค้ำให้กึ่งกินได้มาก

1.6 กึ่งเป็นโรค

การดำเนินงานฟาร์มเลี้ยงกึ่งกุลาดำ เกษตรกรต้องให้ความสนใจและหมั่นคอยดูสุขภาพของกึ่งในบ่อว่ามีอาการผิดปกติ หรือเป็นโรคหรือไม่ สาเหตุของการที่กึ่งเป็นโรคส่วนใหญ่เกิดจากเชื้อโปรโตซัวและ แบคทีเรียจากน้ำในบ่อเลี้ยงที่มีคุณภาพไม่ดี

ข้อเสนอแนะ

ให้ควบคุมคุณภาพของน้ำ และศึกษาถึง โรคของกึ่งและการป้องกันโรคอย่าง

ถูกต้อง

1.7 ผู้เลี้ยงกึ่งขาดประสบการณ์ในด้านเทคนิควิธีการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มที่ดี

การที่ผู้เลี้ยงกึ่งขาดประสบการณ์ ความรู้ด้านเทคนิค วิธีการเลี้ยง

และการจัดการที่ดีทำให้ได้ผลผลิตต่ำ และประสบปัญหาในการดำเนินงานอย่างมาก โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรให้คำแนะนำแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งโดยนำเอาวิชาการสมัยใหม่เกี่ยวกับวิธีการผลิตและการตลาดไปเผยแพร่
2. กรมประมงควรจัดการอบรมวิธีการเลี้ยงกุ้งและการดำเนินงานฟาร์มในรูปแบบพัฒนาให้เกษตรกรได้เข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการและการผลิต

1.8 ปัญหาการใช้ที่ดินป่าชายเลนเพื่อการเลี้ยงกุ้งที่ทำให้เกิดผลเสียหายระบบนิเวศน์วิทยาของผู้เลี้ยงกุ้ง

การที่มีเกษตรกรจำนวนมากบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อการเลี้ยงกุ้ง กุลาค้ากันอย่างกว้างขวาง และไม่มีขอบเขตทำให้เกิดผลเสียหายระบบนิเวศน์วิทยาของผู้เพาะเลี้ยงกุ้งในระยะยาวที่ทำให้ไม่สามารถวางแผนและจัดระบบการเลี้ยงกุ้งที่ดีได้ เนื่องจากป่าชายเลนเป็นแหล่งผลิตอาหาร และเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำตลอดจนเป็นแนวกันคลื่นลมป้องกันการทำลายของคลื่นและขอบบ่อเลี้ยงกุ้ง

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลจะต้องมีมาตรการควบคุมการใช้ที่ดินป่าชายเลนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. รัฐบาลควรมีการประกาศที่ดินป่าชายเลนบริเวณที่จะอนุรักษ์ให้เกษตรกรได้ทราบอย่างแน่ชัด และควรส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ที่ดินที่ว่างเปล่าหลังแนวเขตป่าชายเลน หรือบริเวณที่ดินซึ่งเดิมเป็นนาข้าวตลอดแนวชายฝั่งทะเลที่ไม่สามารถเพาะปลูกได้มาใช้ประโยชน์ทางการเลี้ยงกุ้งแทน

1.9 ปัญหาการขาดแคลนสิ่งสาธารณูปโภค

ในระบบการดำเนินงานฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาค้าแบบพัฒนาเพื่อให้การผลิตมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพจำเป็นต้องมีสิ่งสาธารณูปโภค เช่น ระบบชลประทานน้ำเค็ม ระบบไฟฟ้า และถนนหนทาง ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนที่สูง ทำให้เกษตรกรรายย่อยไม่สามารถดำเนินการเองได้ จึงทำให้ประสิทธิภาพในการเลี้ยงกุ้งเพื่อเพิ่มผลผลิตที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

รัฐบาลควรส่งเสริมและพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคให้เข้าถึงแหล่งหรือ

บริเวณที่มีการดำเนินการพาณิชย์เลี้ยงกุ้งกุลาดำได้อย่างทั่วถึง

2. ปัญหาด้านการตลาดในประเทศ

โครงสร้างตลาดในประเทศไม่เอื้ออำนวยให้เกษตรกรผู้ผลิตกุ้งกุลาดำสามารถกำหนดราคาขายเองได้ เนื่องจากยังไม่มีตลาดกลางในการจำหน่ายหรือรับซื้อผลผลิตกุ้งที่ได้จากการเพาะเลี้ยง ดังเช่นสัตว์น้ำต่าง ๆ ที่จับได้จากธรรมชาติที่ให้เกษตรกรไม่สามารถทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับภาวะการค้ากุ้ง รวมทั้งการที่เกษตรกรบางรายมีการผูกพันเงินกู้ที่ต้องขายให้กับพ่อค้าคนกลาง จึงไม่มีอำนาจในการต่อรองราคากับผู้ขายได้ และพ่อค้าคนกลางมักจะกดราคาเมื่อมีผลผลิตออกสู่ตลาดมากนอกจากนี้กุ้งที่จับขึ้นจากบ่อและจำหน่ายในท้องตลาดมักจะเป็นกุ้งขนาดกลางและขนาดเล็ก แต่ผู้บริโภคนิยมกุ้งขนาดใหญ่กว่า ทำให้เกษตรกรขายกุ้งได้ในราคาที่ไม่สูงนัก

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรมีมาตรการส่งเสริมในด้านการรับซื้อผลผลิตกุ้งที่ได้จากการเพาะเลี้ยงจากเกษตรกร รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านการตลาดให้แก่เกษตรกรได้รับทราบอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีมาตรการกำหนดราคาซื้อขาย เพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายสำหรับสภาวะการตลาดในขณะนั้น ๆ
2. เกษตรกรหรือผู้เลี้ยงกุ้งควรจะต้องซื้อขายกุ้งกับผู้ค้าปลีกโดยตรง เพื่อให้ขายกุ้งได้ในราคาสูง โดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง
3. ผู้เลี้ยงกุ้งควรจะมีควมสามัคคีร่วมมือกันในการจัดตั้งสมาคมกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ผู้เพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำเพื่อรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร วิธีดังกล่าวจะทำให้ผู้เลี้ยงมีอำนาจต่อรองกับผู้ขายส่งและราคากุ้งจะไม่ตกต่ำลง
4. ผู้เลี้ยงกุ้งไม่ควรจะรีบร้อนในการจับกุ้ง เพราะจะทำให้ขายกุ้งได้ในราคาไม่ดี แต่ควรจะให้โตจนได้ขนาดใหญ่ที่มีราคาดี จึงค่อยจับกุ้งขาย และจะต้องหลีกเลี่ยงการจับกุ้งในขณะที่กุ้งกำลังลอกคราบ

3. ปัญหาด้านการส่งออกหรือการตลาดต่างประเทศ

1. ปัญหาทางด้านการแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกรายอื่น ซึ่งพบว่าในช่วงปลายปี 2531 ถึงปัจจุบัน (เมษายน 2532) ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นตลาดที่สำคัญในการนำเข้ากุ้งกุลาดำได้ชะลอการรับซื้อ และรับซื้อกุ้งกุลาดำในราคาที่ลดลง เนื่องจากประเทศอินโดนีเซียได้ส่งกุ้งกุลาดำเข้าไปขายแข่งขันในตลาดประเทศญี่ปุ่นด้วยราคาที่ต่ำกว่า การที่ราคาจำหน่ายกุ้งแช่แข็งของไทยค่อนข้างสูงกว่าประเทศคู่แข่งเมื่อเปรียบเทียบคุณภาพที่

ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้แปรรูปต้องเสียค่าใช้จ่ายด้านผล หารณูปโภคค่อนข้างสูง เช่น อัตราค่ากระแสไฟฟ้าที่เรียกเก็บจากโรงงานผลิตสัตว์น้ำ แซ่เขือกแข็งสูงกว่าที่เรียกเก็บ จากโรงงานผลิตอาหารทะเลกระป๋อง นอกจากนี้ในการส่งออกสินค้าสัตว์น้ำ แซ่เขือกแข็ง นั้นจะต้องเสียภาษีการค้า ในอัตราร้อยละ 1.5 และภาษีเทศบาลอีกร้อยละ 10 ของ ภาษีการค้าในขณะที่ผู้ผลิตสัตว์น้ำ แปรรูปอื่น ๆ ไม่ต้องเสียภาษีการค้าส่งออกแต่อย่างใด ซึ่งไม่เป็นธรรมสำหรับผู้ผลิตสินค้าสัตว์น้ำ แซ่เขือกแข็ง และทำให้เสียเปรียบประ เเทศคู่แข่ง แม้ว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2531 ให้ยกเว้นภาษีการค้า ร้อยละ 1.5 สำหรับสินค้าสัตว์น้ำ ที่ไม่มีชีวิต ซึ่งนับได้ว่าเป็นผลดีสำหรับ การส่งออกอาหารทะเล แซ่เขือกแข็ง ของไทย แต่ทว่าจนถึงเดือนธันวาคม 2531 มติดังกล่าวยังไม่ผลบังคับใช้

2. ปัญหาทางด้านมาตรการควบคุมราคาตนเอง ผู้ส่งออกของไทยจำเป็นต้อง ตัดราคาจำหน่ายกันเองทั้งนี้เพื่อรักษาสถานะเดิมของตนไว้ ดังนั้นเมื่อต้องข ะสินค้าใน ราคาที่ถูกลง ผู้ผลิตมักจะลดคุณภาพสินค้าลงและ เมื่อสินค้า กุ้งกุลาดำ ที่ส่งออกนั้นถูกวิเสศ การนำเข้าจากประ เเทศผู้รับซื้อ ก็จะส่งผลกระทบต่อคล มาตรการส่งออกของประ เเทศไทย กันจะ เป็นผลเสียต่อชื่อเสียงของประ เเทศโดยรวม

3. ปัญหาด้านการขนส่ง การขาดแคลนเรือเพื่อขนส่งสินค้า โดยเฉพาะในช่วง ที่ตลาดมีความต้องการสูงทำให้ผู้ส่งออกของไทย ไม่สามารถส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ ได้ ตามกำหนดเวลา นอกจากนี้ผู้ประกอบการเดินเรือมีการขึ้นระ วงการขนส่งอยู่เสมอ ทำให้ ผู้ส่งออกของไทยมีการะ เพิ่มขึ้น เนื่องจากการขนส่งออกจะกำหนดราคา C.I.F.

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรมีมาตรการส่งเสริมการส่งออกของกุ้งกุลาดำให้มากยิ่งขึ้น ทั้งในด้าน การกำหนดคุณภาพเพื่อการส่งออก หรือการกำหนดให้ธุรกิจการท าสารมีเลี้ยงกุ้ง กุลาดำ เพื่อส่งออกเป็นธุรกิจที่ได้รับ การส่งเสริมลงทุนซึ่ง จะทำให้ได้รับสิทธิพิเศษก ารยกเว้น ภาษีบางประ เเภทอันเป็นผลทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง เพื่อจะ ได้มีราคา ขะผลดี ผงส เหม ราค แข่งขันกับประ เเทศผู้ส่งออกรายอื่น ๆ ได้
2. รัฐบาลควรรักษาแนวค วมเสถียรภาพในการส่งออก
3. รัฐบาลควรมีนโยบาย ส่งเสริมจัดหาแหล่ง เงินกู้ยืมเพื่อ การส่งออกให้กับ ผู้ส่งออกมากขึ้น
4. รัฐบาลควรส่งเสริมให้มีการข ะด้วยของธุรกิจและอุตสาหกรรมใน การแปรรูปผลผลิต กุ้ง เพื่อการส่งออก เช่น กุ้งกระป๋อง เป็นต้น

4. ปัญหาด้านการเงิน

ปัญหาด้านการเงินของผู้ลงทุนที่ฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาดำคือ การขาดแคลนเงินลงทุนสำหรับการดำเนินงาน เนื่องจากการที่ฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาดำเป็นธุรกิจที่ต้องใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูง เริ่มต้นตั้งแต่การซื้อที่ดิน การสร้างบ่อและการจัดซื้ออุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็น ประกอบกับเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงค่อนข้างสูง ดังนั้นโอกาสที่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินจะปล่อยสินเชื่อให้เกษตรกรจึงค่อนข้างยากหากไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเพียงพอ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงต้องไปกู้ยืมเงินจากพ่อค้าคนกลางหรือแหล่งเงินทุนอื่นที่ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูงและมักจะถูกกดราคาในการรับซื้อจากพ่อค้าที่กู้ยืมเงิน

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในด้านเงินกู้ โดยจัดหาแหล่งเงินกู้ให้แก่เกษตรกรสามารถกู้เงินได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ตลอดจนขยายวงเงินกู้ให้กับเกษตรกรเพิ่มขึ้น
2. ผู้เลี้ยงกุ้งหรือเกษตรกรที่มีเงินลงทุนไม่มากควรลงทุนในฟาร์มขนาดเล็กก่อน เมื่อมีกำไรแล้วจึงค่อยขยายเป็นฟาร์มขนาดกลางต่อไป

จากการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการลงทุนที่ฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาดำ จะเห็นว่าธุรกิจนี้มีความสำคัญทาง เศรษฐกิจและนำลงทุนมาก แต่ในอนาคตเกษตรกรจะต้องพิจารณาว่าการขยายการผลิตที่มากขึ้นจะทวีอุปทานมากกว่าอุปสงค์หรือไม่ และจะส่งผลกระทบต่อการค้าเนินงานอย่างไร สมควรที่จะพัฒนาและปรับปรุงการค้าเนินงานในรูปแบบใดเพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นและคุ้มค่าต่อการลงทุนหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย